

## Ioannides v. Kypr (stížnost č. 32879/18)

**Datum rozhodnutí:** 16. ledna 2025

**Závěr:** Přestože kyperská vláda nemá nad územím plnou kontrolu, byla schopna určit, jakým způsobem a za jakých podmínek mohou mírové jednotky dům stěžovatelky užívat.

**Obsah:** Věc se týká stížnosti stěžovatelky, že její dům v Nicosii využívaly na základě povolení kyperského státu mírové jednotky, aniž by za to platily stěžovatelce nájem. Po turecké invazi na Kypr se dům stěžovatelky ocitl v nárazníkové zóně. Kypr nevykonává účinnou kontrolu nad určitými částmi nárazníkové zóny a stěžovatelčin dům stojí právě v nepřístupné části zóny. Soud jednomyslně rozhodl, že nebyl porušen čl. 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě, pokud jde o omezení veřejného přístupu k domu stěžovatelky v nárazníkové zóně, a současně že tentýž článek porušen byl, pokud jde o odmítnutí Kypru platit stěžovatelce nájemné za užívání jejího domu.

**Poznámka:** Soud konstatoval, že ačkoliv dům stěžovatelky stojí v nepřístupné části zóny, Kypr uplatnil veškerá opatření v jeho moci, pokud jde o přístup stěžovatelky k jejímu domu, v souladu s povinnostmi státu podle mezinárodního práva – zejména prostřednictvím spolupráce s mírovými jednotkami v nárazníkové zóně. Pokud však jde o užívání domu stěžovatelky mírovými jednotkami, poukázal soud na skutečnost, že vnitrostátní soudy zkoumaly věc stěžovatelky jen v rozsahu jediného aspektu, totiž odmítnutí přístupu k jejímu domu z důvodu bezpečnostních omezení. Nezhlednily, jakým způsobem byl opatřen její souhlas s užíváním jejího domu, stěžovatelkou stanovené podmínky užívání a jaké bylo uhrazeno nájemné.

**Související judikatura:** Rozsudek Velkého senátu ze dne 6. 7. 2014, *Ališić a ostatní v. Bosna a Hercegovina, Chorvatsko, Srbsko, Slovsko a bývalá jugoslávská republika Makedonie*, č. 60642/08, ECHR 2014, rozhodnutí Velkého senátu o nepřijitelnosti stížnosti ze dne 2. 5. 2007, *Behrami a Behrami v. Francie a Saramati v. Francie, Německo a Norsko*, č. 71412/01 a 78166/01, rozsudek Velkého senátu ze dne 19. 6. 2006, *Hutten-Czapska v. Polsko*, č. 35014/97, ECHR 2006-VIII.

**Relevantní ustanovení:** Čl. 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě o lidských právech a základních svobodách (ochrana vlastnictví).

## H. W. v. Francie (stížnost č. 13805/21)

**Datum rozhodnutí:** 23. ledna 2025

**Závěr:** Opomenutí plnit manželské povinnosti, jak je upraveno ve vnitrostátním právu a jak bylo použito v případě stěžovatelky, nezohledňuje otázku souhlasu se sexuální stykem.

**Obsah:** Stížnost se týká sporného rozvodu, při němž byla odpovědnost za rozvrat manželství připsána výhradně stěžovatelce z důvodu, že zcela ukončila sexuální styky se svým manželem. Předmětem stěžovatelčiny stížnosti tedy není samotný rozvod, který i ona chtěla, ale spíše důvody, na jejichž základě byl povolen. Opomenutí plnit manželské povinnosti může být za podmínek ustanovení § 242 francouzského občanského zákoníku považováno za pochybení a může být důvodem pro povolení rozvodu. Může mít finanční důsledky a za určitých okolností může vyústit i v nárok na náhradu škody. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 8 Úmluvy.

**Poznámka:** Soud konstatoval, že koncepce „manželských povinností“ podle úpravy vnitrostátního práva a její použití na věc stěžovatelky je v rozporu s právem na svobodu v sexuální oblasti, právem na tělesnou autonomii a pozitivní povinnost členských států, pokud jde o potlačování domácího a sexuálního násilí. Soudu se nepodařilo zjistit důvod, který by ospravedlnil zásah vnitrostátních orgánů do této oblasti sexuální svobody. Stěžovatelčin manžel mohl žádat o rozvod z důvodu trvalého rozvratu manželství. Povolení rozvodu z důvodu neplnění manželských povinností nebylo založeno na relevantním ani dostatečném odůvodnění a vnitrostátní orgány nevyvážily spravedlivé zájmy jednotlivců ve střetu.

**Související judikatura:** Rozsudek ze dne 9. 4. 2019, *Altay v. Turecko* (č. 2), č. 11236/09, rozsudek ze dne 10. 1. 2017, *Babiarz v. Polsko*, č. 1955/10, rozsudek ze dne 11. 7. 2002, *Christine Goodwin v. Spojené království*, č. 28957/95, CEDH 2002-VI, rozsudek Velkého senátu ze dne 22. 1. 2008, *E. B. v. Francie*, č. 43546/02,

rozsudek Velkého senátu ze dne 10. 4. 2007, *Evans v. Spojené království*, č. 6339/05, CEDH 2007-I, rozsudek Velkého senátu ze dne 12. 6. 2014, *Fernández Martínez v. Španělsko*, č. 56030/07, CEDH 2014 (výňatky).

**Relevantní ustanovení:** Čl. 8 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na respektování rodinného a soukromého života).

## Macharik v. Česká republika (stížnost č. 51409/19)

**Datum rozhodnutí:** 13. února 2025

**Závěr:** Výklad a aplikace vnitrostátního práva orgány členského státu v případě stěžovatelky postřádaly jasnost a konzistenci a proto nebyly ani předvídatelné pro účely čl. 8 Úmluvy.

**Obsah:** Stížnost se týká trestního řízení, v němž byla stěžovatelka odsouzena za pomoc při kráčení daně. V rámci vyšetřování byl vydán soudní příkaz podle ustanovení § 88a trestního řádu, jímž bylo uloženo poskytovateli komunikačních služeb poskytnout policii veškerá data ohledně telekomunikačního provozu e-mailové schránky konkrétní společnosti. Stěžovatelčiny e-maily byly mezi takto poskytnutými daty. Stěžovatelka namítala, že chyběl zákonný základ, který by policii umožnil získat její e-maily, a její odsouzení tak bylo založeno na důkazech opatřených v rozporu s čl. 8 Úmluvy. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 8, ale nebyl porušen čl. 6 Úmluvy.

**Poznámka:** Soud uvedl, že vnitrostátní soudy v posuzované věci různě odkazovaly na tři různá právní ustanovení jako na možný zákonný základ zásahu do důvěrného obsahu stěžovatelčiných e-mailových zpráv. Nejvyšší a Ústavní soud se navíc ztotožnily se stěžovatelčíným závěrem, že ustanovení § 88a trestního řádu, podle něž byl dotčený soudní příkaz vydán, se na důvěrný obsah e-mailových zpráv nevztahuje. Samotné znění § 88a, na něž Nejvyšší a Ústavní soud spoléhaly jako na zákonný základ pro opatření důkazu obsahem stěžovatelčiných zpráv, ještě nebyl v době vydání sporného příkazu účinný.

**Související judikatura:** Rozsudek Velkého senátu ze dne 16. 2. 2000, *Amann v. Švýcarsko*, č. 27798/95, ECHR 2000 II, rozsudek ze dne 27. 7. 2021, *Azer Ahmadov v. Azerbajdžán*, č. 3409/10, rozsudek Velkého senátu ze dne 5. 9. 2017, *Bărbulescu v. Rumunsko*, č. 61496/08, ECHR 2017, rozsudek ze dne 24. 4. 2018,

*Benedik v. Slovinsko*, č. 62357/14, rozsudek Velkého senátu ze dne 10. 3. 2009, *Bykov v. Rusko*, č. 4378/02, rozsudek Velkého senátu ze dne 25. 5. 2021, *Centrum för rättvisa v. Švédsko*, č. 35252/08.

**Relevantní ustanovení:** Čl. 6 (právo na spravedlivý proces) a čl. 8 (respektování rodinného a soukromého života) Úmluvy o lidských právech a základních svobodách.

## X. v. Kypr (stížnost č. 40733/22)

**Datum rozhodnutí:** 27. února 2025

**Závěr:** Věrohodnost stěžovatelčiných obvinění byla posuzována na základě genderových stereotypů a tendence obviňovat oběti.

**Obsah:** Stěžovatelka uvádí, že byla hromadně znásilněna na Kypru gangem sestávajícím z několika Izraelců. Věc se týká okolností zahájení šetření tohoto stěžovatelčina oznámení ze strany vnitrostátních orgánů. Po deseti dnech a řadě dlouhých výsledků, které trvaly dlouho do noci, stěžovatelka nakonec vzala svá obvinění zpět. Obratem byla zatčena a umístěna do vazby, bylo zahájeno její vyšetřování pro veřejné pohoršení a soudem v prvním stupni byla odsouzena. Na základě odvolání byla osvobozena poté, kdy odvolací soud shledal řadu pochybení při vyšetřování jejího obvinění ze znásilnění. Soud jednomyslně shledal, že byl porušen čl. 3 Úmluvy.

**Poznámka:** Soud rovněž shledal řadu pochybení při vyšetřování. Aniž by jakkoliv hodnotil vinu podezřelých, uvedl, že ve světle mnoha identifikovaných pochybení orgány činné v trestním řízení porušily povinnost členského státu uplatnit relevantní trestní předpisy v praxi prostřednictvím účinného vyšetřování a trestního postihu.

**Související judikatura:** Rozsudek ze dne 24. 7. 2012, *D. J. v. Chorvatsko*, č. 42418/10, rozsudek ze dne 24. 5. 2016, *I. C. v. Rumunsko*, č. 36934/08, rozsudek ze dne 27. 8. 2024, *Í. G. v. Turecko*, č. 32887/19, rozsudek ze dne 28. 4. 2015, *I. P. v. Moldavsko*, č. 33708/12, rozsudek ze dne 15. 3. 2016, *M. G. C. v. Rumunsko*, č. 61495/11, rozsudek Velkého senátu ze dne 2. 2. 2021, *X a ostatní v. Bulharsko*, č. 22457/16, rozsudek ze dne 13. 2. 2024, *X v. Řecko*, č. 38588/21.

**Relevantní ustanovení:** Čl. 3 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (zákaz mučení).

## Cannavacciuolo a ostatní v. Itálie (stížnost č. 51567/14, 51567/14, 39742/14, 74208/14, 21215/15)

**Datum rozhodnutí:** 27. února 2025

**Závěr:** Členský stát neučinil vše potřebné pro ochranu života stěžovatelů.

**Obsah:** Předmětem stížnosti je skladování, ukládání a pálení nebezpečného a městského odpadu na soukromých pozemcích organizovanými zločineckými skupinami v částech italské Kampánie nazývané Terra dei Fuochi, kde žijí celé tři miliony lidí. Stěžovatelé uvádějí, že byli přímo nebo nepřímo zasaženi účinky protiprávního nakládání s odpady, a s tímto problémem, jakož i s existencí značného množství ilegálních skládek v oblasti, jsou státní orgány dlouhodobě obeznamený, aniž by skutečně problém řešily. V oblasti byl zaznamenán zvýšený výskyt rakoviny a znečištění podzemní vody. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 2 Úmluvy.

**Poznámka:** Soud zejména uvedl, že Itálie neřešila takto závažnou situaci s potřebnou pečlivostí a rozhodností, ačkoliv byla o problému informována mnoho let. Zejména se jednalo o selhání, pokud jde o vyhodnocení problému, opatření k zabránění jeho pokračování a informování postižené veřejnosti. Soud jednomyslně rozhodl, že Itálie je povinna zpracovat komplexní strategii k řešení situace v oblasti, zavést jednotný monitorovací mechanismus a založit veřejnou informační platformu. Lhůta byla stanovena v délce dvou let, v jejichž průběhu bude přerušeno projednávání dalších 36 stížností podaných přibližně 4700 stěžovateli.

**Související judikatura:** Rozsudek ze dne 20. 3. 2008, *Budayeva a ostatní v. Rusko*, č. 15339/02, 11673/02, 15343/02, 20058/02, 21166/02, ECHR 2008, rozsudek Velkého senátu ze dne 17. 7. 2014, *Centre for Legal Resources on behalf of Valentin Câmpeanu v. Rumunsko*, č. 47848/08, ECHR 2014, rozsudek ze dne 19. 2. 1998, *Guerra a ostatní v. Itálie*, č. 14967/89, Reports of Judgments and Decisions 1998-I, rozsudek ze dne 28. 2. 2012, *Kolyadenko a ostatní v. Rusko*, č. 17423/05, 20534/05, 20678/05, 23263/05, 24283/05, 35673/05.

**Relevantní ustanovení:** Čl. 2 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na život).

## Laterza a D'Errico v. Itálie (stížnost č. 30336/22)

**Datum rozhodnutí:** 27. března 2025

**Závěr:** V rozporu s vnitrostátní judikaturou a praxí nebylo zastavení trestního vyšetřování založeno na odborném posouzení, pokud jde o příčinu onemocnění zemřelého.

**Obsah:** Stížnost se týká rozhodnutí o zastavení trestního stíhání zahájeného na podnět stěžovatelů po smrti jejich příbuzného na plicní nádor, který byl dle jejich přesvědčení důsledkem jeho vystavení toxickým látkám na pracovišti v hutním průmyslu. Podnět stěžovatelů se opíral o lékařskou zprávu, která konstatovala, že zemřelý byl vystaven na pracovišti dlouhodobě působení azbestu a jiným toxickým látkám a že se jedná o rizikový faktor z hlediska vzniku nádoru. Vnitrostátní orgány však nakonec trestní stíhání zastavily, ačkoliv současně dospěly k závěru, že pracovní původ onemocnění zemřelého nelze vyloučit. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 2 Úmluvy.

**Poznámka:** Soud s ohledem na vnitrostátní judikaturu a skutečnost, že pracovní původ nemoci G. L. nebyl od počátku vyloučen, dospěl k závěru, že vnitrostátní soud mohl nařídit další šetření opatřením odborných posouzení ke zjištění možné existence příčinné souvislosti mezi vystavením škodlivým látkám a nemocí zemřelého. Tak by bylo možno identifikovat ty, kdo nesou odpovědnost za případné porušení bezpečnostních předpisů. Z toho vyplývá, že vnitrostátní soudy nevytýkaly dostatečné úsilí, aby zjistily rozhodné okolnosti věci, a rozhodnutí o odložení nebylo řádně odůvodněno.

**Související judikatura:** Rozsudek ze dne 20. 3. 2008, *Budayeva a ostatní v. Rusko*, č. 15339/02, 11673/02, 15343/02, 20058/02, 21166/02, CEDH 2008 (výňatky), rozsudek ze dne 24. 7. 2014, *Brincat a ostatní v. Malta*, č. 60908/11, 62110/11, 62129/11, 62312/11, 62338/11, rozsudek ze dne 22. 3. 2016, *Elena Cojocaru v. Rumunsko*, č. 74114/12, rozsudek ze dne 28. 2. 2012, *Kolyadenko a ostatní v. Rusko*, č. 17423/05, 20534/05, 20678/05, 23263/05, 24283/05, 35673/05, rozsudek ze dne 23. 3. 2021, *Kotenok v. Rusko*, č. 50636/11, rozsudek Velkého senátu ze dne 19. 12. 2017, *Lopes de Sousa Fernandes v. Portugalsko*, č. 56080/13.

**Relevantní ustanovení:** Čl. 2 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na život).

## Rozsudek Velkého senátu ve věci Ships Waste Oil Collector B. V. a ostatní v. Nizozemí (stížnost č. 2799/16, 2800/16, 3124/16 a 3205/16)

**Datum rozhodnutí:** 1. dubna 2025

**Závěr:** Předání náhodně zachyceného materiálu jinému vnitrostátnímu orgánu výkonné moci musí poléhat existenci minimálních záruk, které musí být stanoveny zákonem.

**Obsah:** Stížnost se týká náhodně zachycených dat několika obchodních společností, které byly získány zákoným způsobem prostřednictvím nahrávání telefonních hovorů, a jejich předání jinému výkonnému orgánu, v tomto případě orgánu pro dohled nad hospodářskou soutěží. Ten využil předaná data pro nesouvisející správní vyšetřování zapojení stěžovatelských společností do cenových dohod. Soud rozhodl většinou v případech všech stěžovatelek, že nebyl porušen čl. 8 Úmluvy. Soudce Arnardóttir připojil nesouhlasné stanovisko, k němuž se připojil soudce Serghides a soudkyně Šimáčková. Soudci Arnardóttir a Serghides připojili společné nesouhlasné stanovisko. Soudci Bošnjak a Derenčinović připojili společné částečně nesouhlasné stanovisko. Soudci Guyomar a Ravarani připojili částečně nesouhlasné a částečně odlišné stanovisko.

**Poznámka:** Soud uvedl, že předání zachyceného materiálu mimo působnost dané trestní věci musí být omezeno na materiál, který byl opatřen způsobem souladným s Úmlu-

vou. Okolnosti, které umožňují takový postup, musí být jasně stanoveny ve vnitrostátním právu. Zákon také musí zahrnovat záruky ohledně zkoumání, uložení, užití, postoupení a zničení takových dat. Předání a užití takto náhodně zachycených dat mimo původní trestní věc musí být podrobeno účinnému přezkumu soudní mocí nebo jiným nezávislým orgánem. V daném případě soud konstatoval, že předání dat mělo zákonný základ, procesní záruky vnitrostátního práva byly dostatečné, nizozemské soudy přiměřeně vyvážily zájmy stěžovatelek a státu a předání dat bylo nezbytné k zajištění vymahatelnosti soutěžního práva. Členský stát tak jednal v mezích dovoleného uvážení.

**Související judikatura:** Rozsudek ze dne 18. 1. 2022, *Adomaitis v. Litva*, č. 14833/18, rozsudek ze dne 28. 6. 2007, *Association for European Integration and Human Rights and Ekimdzhev v. Bulharsko*, č. 62540/00, rozsudek ze dne 14. 3. 2013, *Bernh Larsen Holding AS a ostatní v. Norsko*, č. 24117/08, rozsudek Velkého senátu ze dne 25. 5. 2021, *Big Brother Watch a ostatní v. Spojené království*, č. 58170/13, 62322/14, 24960/15, rozsudek Velkého senátu ze dne 25. 5. 2021, *Centrum för rättvisa v. Švédsko*, č. 35252/08, rozsudek ze dne 2. 10. 2014, *DELTA PEKÁRNY a.s. v. Česká republika*, č. 97/11.

**Relevantní ustanovení:** Čl. 8 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (respektování rodinného a soukromého života).

*Zpracovala: Pavla Boučková*